

Կանոնավոր և անկանոն կոտորակներ/ մաս 3.

Համարիչ հայտարար

Այն կոտորակը, որի համարիչը փոքր է հայտարարից անվանում ենք կանոնավոր կոտորակ:

Օրինակ՝ $\frac{5}{8}$ կոտորակը կանոնավոր է, քանի որ $5 < 8$:

Այն կոտորակը, որի համարիչը մեծ է հայտարարից կամ հավասար է նրան անվանում ենք անկանոն կոտորակ:

Օրինակներ՝

$\frac{7}{5}$ կոտորակը անկանոն է, քանի որ $7 > 5$

$\frac{7}{7}$ կոտորակը անկանոն է, քանի որ $7 = 7$:

Առաջադրանքներ՝

- Իրարից առանձնացրեք կանոնավոր և անկանոն կոտորակները.

$\frac{69}{35}$, $\frac{77}{77}$, $\frac{86}{165}$, $\frac{7}{18}$, $\frac{17}{55}$, $\frac{9}{35}$, $\frac{47}{31}$, $\frac{7}{14}$, $\frac{101}{805}$, $\frac{9}{15}$, $\frac{6}{25}$, $\frac{405}{161}$, $\frac{651}{51}$, $\frac{66}{66}$

Կանոնավոր կոտորակներ՝

$\frac{86}{165}$, $\frac{7}{18}$, $\frac{9}{35}$, $\frac{17}{55}$, $\frac{7}{14}$, $\frac{101}{805}$, $\frac{9}{15}$, $\frac{6}{25}$

Անկանոն կոտորակներ՝

$\frac{69}{35}$, $\frac{77}{77}$, $\frac{47}{31}$, $\frac{405}{161}$, $\frac{651}{51}$, $\frac{66}{66}$

- Աստղանիշը փոխարինիր այնպիսի թվանշանով, որ ստանաս

- կանոնավոր կոտորակ

$$\frac{112}{312}, \frac{17}{24}, \frac{105}{114}, \frac{129}{195}$$

- Անկանոն կոտորակ

$$\frac{48}{38}, \frac{437}{427}, \frac{395}{385}, \frac{207}{207}$$

3. Համեմատեք.

$$\frac{27}{5} > \frac{8}{9}$$

$$\frac{7}{6} > \frac{5}{8}$$

$$\frac{10}{4} > \frac{18}{21}$$

$$1 < \frac{9}{4}$$

$$1 > \frac{4}{9}$$

$$1 = \frac{101}{101}$$

4. Արտահայտիր նշված միավորներով՝

$$\frac{3}{4} \text{ ց} = 75 \text{ կգ}$$

$$\frac{3}{500} \text{ կմ} = 6 \text{ մ}$$

$$\frac{4}{5} \text{ դմ} = 8 \text{ սմ}$$

$$\frac{4}{25} \text{ կգ} = 160 \text{ գ}$$

$$\frac{5}{3} \text{ ժ} = 100 \text{ ր}$$

Խնդիր 5.

Ջրավազանում կար 3600 լիտր ջուր: Այգին ջրելու համար օգտագործվեց նրա $\frac{3}{4}$ մասը: Քանի՞ լիտր ջուր մնաց ջրավազանում:

$$3600:4 \times 3 = 2700$$

$$3600 - 2700 = 900$$

Խնդիր 6.

Ուղղանկյան երկարությունը 40 սմ է, իսկ լայնությունը կազմում է նրա $\frac{2}{5}$ -րդ մասը: Գտիր ուղղանկյան պարագիծը:

$$40:5 \times 2 = 16 \text{ սմ}$$

$$2 \times (40 + 16) = 112 \text{ սմ}$$

Խնդիր 7.

Ամբողջ ճանապարհի $\frac{9}{13}$ -րդ մասը անցնելուց հետո n ը մասը կմնա անցնելու:

$$\frac{13}{13} - \frac{9}{13} = \frac{4}{13}$$